

החוג למדע האחיות (Nursing)
בית הספר למקצועות הבריאות
הפקולטה למדעי הרפואה והבריאות ע"ש גר"י
אוניברסיטת תל אביב

תכנית הסבת אקדמאים למדעי האחיות

סילבוסים שנה ג' תשפ"ו (2025-2026)

המחקר
של היום -
רפואת המחר

תכנית הסבת אקדמאים למדעי האחיות

חוברת סילבוסים שנה ג'

תשפ"ו (2025-2026)

אוניברסיטת תל אביב
הפקולטה למדעי הרפואה והבריאות
ע"ש גריי
ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג למדעי האחיות
התכנית להסבת אקדמאים

תוכן העניינים

מס' קורס	עמוד
0162.7125	ניהול ומנהיגות במדעי האחיות- תשפ"ו..... 3
0162.7311	כלכלת בריאות - תשפ"ו..... 5
0162.7318	חדשנות טכנולוגית ומובילות דיגיטלית- תשפ"ו..... 8
	נספח 1 -הנחיות להגשת עבודה אישית - שלב א' במטלה המסכמת..... 12
0162.7321	מערכת הבריאות בישראל- תשפ"ו..... 13
0162.7307	איכות ובטיחות הטיפול במדעי האחיות..... 17
0162.7333	התנסות קלינית מתקדמת- תשפ"ו..... 21
0162.7323	סמינר קליני - תשפ"ו..... 24
	שיבא..... 24
	איכילוב..... 29
	הלל יפה..... 33

ניהול ומנהיגות במדעי האחייות-תשפ"ו

0162.7125

שיעור, 1 ש"ס

מועד הקורס: שנה ג', סמסטר א', יום ה' שעות : 8:00-10:00, מחצית שנייה

מרצי הקורס: ד"ר רונן שגב דוא"ל: ronensegev@tauex.tau.ac.il

מועדי הקורס: 22.1.26, 15.1.26, 8.1.26, 1.1.26, 25.12.25, 18.12.25

שעות קבלה: לפי תיאום מראש

רציונל

ההתפתחות הטכנולוגית המהירה בשירותי הבריאות והדגש על מתן טיפול איכותי ויעיל בעלויות מופחתות הובילו לצורך בשינוי הגישה הניהולית-הטיפולית. אחים ואחיות במערכות הבריאות מנהלים טיפול במגוון אוכלוסיות תוך הפגנת כישורי מנהיגות ועבודה בצוותים אינטגרטיביים.

מטרות הקורס

רכישת ידע ופיתוח מיומנויות בתחום:

- א. עבודה בצוותים אינטגרטיביים.
- ב. מנהיגות, ניהול צוותים והובלת שינוי.
- ג. ניהול הטיפול במגוון אוכלוסיות בשירותי הבריאות.

יעדי הקורס:

בסיום הקורס סטודנטים יכירו

1. מושגים בסיסיים, עקרונות וגישות בניהול הצוות.
2. התהליך הניהולי ועבודת צוות.
3. מודלים לניהול הטיפול בסיעוד.
4. כלים מיומנויות לניהול הטיפול.

שיטות הוראה

הקורס משלב הרצאות, דיונים, למידה עצמית, הגשת מטלת אמצע וניתוח מקרים.

דרישות הקורס:

- נוכחות חובה בכל השיעורים בכתה בהתאם לתקנון הלימודים.

דרישות מוקדמות

ציון עובר בקורס התנהגות מקצועית
סיום כל הקורסים של שנה ב'

ציון:

- **מטלת אמצע** – מהווה 20% מהציון הסופי. המטלה תוגש בזוגות בלבד עד למועד שיפורסם במודל הקורס. לא ניתן יהיה להגיש מטלה לאחר מועד זה. סטודנט שלא יגיש את המטלה יפסיד 20 נקודות מהציון הסופי.
- **מבחן מסכם** – מהווה 80% מהציון הסופי (ציון עובר 60).
המבחן המסכם כולל שאלות רבות ברירה ומבוסס על חומר הנלמד במסגרת ההרצאות, המטלות ללמידה עצמית והקריאה הנדרשת.

נושאי השיעור

1. שיטות עבודה בסיסיות
2. עבודה בצוותים אינטגרטיביים
3. האחיות/ות כמנהל/ת טיפול (Case Manager)
4. רצף תלות עצמאות בבריאות וחולי
5. מנהיגות והובלת שינוי

ספרות חובה:

- Berman, A. T., Frandsen, G., & Snyder, S. (2021). Kozier & Erb's Fundamentals of Nursing, Global Edition (11th ed.). Pearson International Content.(pp 124-126; 345-357). <https://bookshelf.vitalsource.com/books/9781292359809>
- Tahan, H.A. & Treiger, T.M. (2017). *GMSA core curriculum for case management* Wolters Kluwer. (3 rd ed. pp 26-33; 297-309).
- 4) Leadership Roles and Management Functions in Nursing: 2Huston, C.J. (2011). (Theory and Application 11th ed). Wolters Kluwer.
- Wang, S. Y., & Matthews, E. E. (2024). Benefits of the Modified Version of the Illness-Wellness Continuum Model for Nurse Education. Nursing Science Quarterly, 37(3), 278-283.

* הסילבוס נתון לשינויים בהתאם לתקופה

כלכלת בריאות - תשפ"ו

0162.7311

שיעור, 2 ש"ס

מועד הקורס: שנה ג' סמסטר א', יום ה'

שעות: 12:00-14:00

מרצה: דר' איתן ברודסקי
דוא"ל:

eithanbr@gmail.com

שעות קבלה: בתאום מראש

רציונל:

בעשורים האחרונים מערכת הבריאות בעולם ובישראל מתמודדת עם הצורך לנצל בצורה מושכלת את משאביה המוגבלים. מורכבותו של אתגר תפעולי ואתי זה נובע מהאמרה מתמשכת בעלויות הטכנולוגיה הרפואית, צמצום מקורות תקצוב והגדלת השיעור והמורכבות הרפואית של צרכני הבריאות. בספרות מתואר חוסר הלימה בין מוגבלות המשאבים לבין הציפיות גבוהות מאד מצד המטופלים לקבלת טיפול רפואי חדיש, איכותי וידידותי. במהלך הקורס נכיר את המונחים המרכזיים בתחום כלכלה וכלכלת הבריאות, באמצעותם ננתח את מצב מערכת הבריאות בישראל ונתעמק בדרכים להתמודדות מיטבית עם האתגרים העומדים בפניה.

מטרות הקורס

- הקניית מושגי יסוד בכלכלה ובכלכלת הבריאות.
- הכרת שוק הבריאות מנקודת מבט כלכלית בעולם המערבי ובישראל.
- חשיפה השיקולים הכלכליים לצד היבטי באיכות הטיפול במטופל ומשפחתו.

יעדי הקורס

בסיום הקורס הסטודנט:

- יכיר עקרונות בחשיבה כלכלית ומושגים בתחום.
- ידע לתאר את המרכיבים השונים במערכת הבריאות, האינטראקציות ביניהם והגורמים המשפיעים על כל אחד מהם.
- יבין סיבות וגורמים לכשלי שוק וכיצד הם באים לידי ביטוי במערכת הבריאות.
- ידע לתאר ולנתח כלים לעשייה סיעודית וניהולית במציאות כלכלית מורכבת.

שיטות הוראה ולמידה

- הרצאות פרונטאליות תוך התייחסות לספרות הקיימת בנושא (בהתאם להתקדמות בחומר הלימודי ישולבו תכנים א-סינכרוניים להעמקת הידע בנושא קבלת החלטות בנוגע להכנסת טכנולוגיות ותרופות לסל הבריאות נושא נגישות לשירותי הבריאות)

אוניברסיטת תל אביב
הפקולטה למדעי הרפואה והבריאות
ע"ש גריי
ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג למדעי האחייות
התכנית להסבת אקדמאים

נושאי השיעורים

1. מערכת הבריאות בישראל. התשתית החוקית לפעילות מערכת הבריאות בישראל.
2. תפקידו של משרד הבריאות במערכת הבריאות בישראל.
3. מושגי יסוד בכלכלה (תיאוריות כלכליות, היצע וביקוש, עקומת תמורה, גמישות הביקוש).
4. הבריאות כמוצר שוק, מאפייני הביקוש בשוק הבריאות והשוני מהשוק החופשי.
5. כשלי שוק הבריאות והתמודדות עמן.
6. התערבות הממשלה בתחום הבריאות. ההוצאה הלאומית לבריאות לאורך השנים ותחזיות לעתיד.
7. הסדרי התחשבות בין הגופים המבטחים לבין ספקי השירותים במערכת הבריאות הישראלית.
8. בקרת אשפוז ככלי להקצאת משאבים.
9. שוק ביטוח בריאות. רפואה ציבורית ורפואה פרטית.
10. תרופות וטכנולוגיות רפואיות (סל התרופות, מחסור, ביקוש לטכנולוגיות ותרופות).
11. החלטות מושכלות בשוק הבריאות. שיטת שונות לניתוח והערכה כלכלית של שירות בריאות.
12. כוח אדם ומשמעותו בכלכלת הבריאות. מקצועות הרפואה, הסיעוד ומקצועות בריאות נוספים - מגמות במערכת הבריאות הישראלית.

דרישות הקורס

- נוכחות חובה לפי תקנון התוכנית.
- עמידה במבחן המסכם.

דרישות קדם

סיום שנה א+ב בהצלחה.

ציין

מבחן מסכם. הציין בבחינה מהווה 100% מהציין הסופי. ציין עובר - 60 לפחות.

ספרות חובה

- בר עוז, א., בן-נון, ג., שורץ, ש. (2019) מערכת הבריאות על שולחן הניתוחים – 25 שנים לחוק ביטוח בריאות ממלכתי, המכון הלאומי לחקר שירותי הבריאות ומדיניות הבריאות. <https://israelhpr.org.il/wp-content/uploads/2020/02/Book-Bin-nun-Shvarts-2019.pdf>
- בן-נון, ג., ואפק, א. (2009). אתיקה רפואית וכלכלת בריאות בעידן של מחסור. הרפואה, 144-148.
- בן-נון, ג., ברלוביץ, י., ושני, מ. (2020). מערכת הבריאות בישראל: מהדורה שלישית ומחודשת, הוצאת עם עובד
- דוידוביץ, נ., ולב, נ. (2024). מערכת הבריאות בישראל 2024: בין חוסן לאתגרים מתמשכים. דוח מצב המדינה: חברה, כלכלה ומדיניות 2024. מרכז טאוב, <https://www.taubcenter.org.il/wp-content/uploads/2025/01/Health-2024-HEB-1.pdf>
- קור דבידוביץ', פ., ובלנק, ר. (2019). מונחים בתחום הבריאות. מרכז המחקר והמידע של הכנסת, 3-14, 42-53

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה למדעי הרפואה והבריאות

ע"ש גריי

ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג למדעי האחיות

התכנית להסבת אקדמאים

-
- • טרכטנברג, מ. (2020). מערכת הבריאות על פרשת דרכים. מוסד שמואל נאמן למחקר מדיניות לאומית, 5-11, <https://www.neaman.org.il/wp-content/uploads/2024/02/The-Health-System-at-a-Roadcross.pdf>
 - Barnea, R., Niv-Yagoda, A., & Weiss, Y. (2021). Changes in the activity levels and financing sources of Israel's private for-profit hospitals in the wake of reforms to the public-private divide. *Israel journal of health policy research*, 10(1), 1-9
 - Filc, D., Rasooly, A., & Davidovitch, N. (2020). From public vs private to public/private mix in healthcare: Lessons from the Israeli and the Spanish cases. *Israel Journal of Health Policy Research*, 9, 31
- הסילבוס נתון לשינויים בהתאם לתקופה

חדשנות טכנולוגית ומובילות דיגיטלית-תשפ"ו

0162.7318
שיעור- 1 ש"ס

מועד הקורס: סמסטר א', ימי חמישי בין השעות: 10-12, מסלול הסבת אקדמאים ופסגה

תאריכי הקורס: 1.1.26, 18.12.25, 4.12.25, 20.11.25, 6.11.25

סמסטר ב', ימי חמישי בין השעות: 10-12, התוכנית הכללית

שעות:

מרצי הקורס: ד"ר מור סבאן morsaban1@tauex.tau.ac.il

ד"ר סיגלית ורשבסקי sigalwar@tauex.tau.ac.il

שעות קבלה: בתאום מראש

רציונל

מערכת הבריאות ניצבת מול אתגרים רבים ומשמעותיים על רקע הביקוש הגובר למשאבים דיגיטליים והמהפכה הדיגיטלית המאפשרת דרכי תקשורת חדשות. דיגיטציה של מערכת הבריאות משנה את אופי השירות ואת האינטראקציה הטיפולית, ובכלל זה באמצעות שימוש במודלים שפתיים גדולים ובריאות דיגיטלית. הדבר מחייב חדשנות בחשיבה ובעשייה, בשיטות ובסביבת עבודה בקרב כלל בוגרי מקצועות הבריאות. מקצועות הבריאות הרואים את המטופל ואת צרכיו במרכז העשייה, מהווים גורם חשוב ומוביל בהטמעת השינויים הנדרשים בקהילה ובאשפוז, תוך שימוש בכלים וטכנולוגיות דיגיטליות חדשות.

מטרות הקורס

- להכיר שיטות עבודה ומערכות תומכות החלטה המשלבות טכנולוגיות מתקדמות בעולם הבריאות.
- להכיר את תחום הבריאות הדיגיטלית והטיפול מרחוק.
- להבין את המורכבות הנדרשת להטמעה של טכנולוגיות והאתגרים הכרוכים בשימוש בהן.
- להקנות ידע בתהליכי פיתוח חדשנות בארגוני בריאות והטמעת טכנולוגיות מתקדמות בעולם הבריאות.
- לפתח חשיבה ליזמות וחדשנות יצירתיות ולתרגל ידע וחשיבה יצירתית בתחום הבריאות.

אוניברסיטת תל אביב
הפקולטה למדעי הרפואה והבריאות
ע"ש גריי
ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג למדעי האחיות
התכנית להסבת אקדמאים

יעדי הקורס

בסיום הקורס הסטודנט:

- יכיר שיטות עבודה המשלבות טכנולוגיות מתקדמות בעולם הבריאות.
- יבין את ההשלכות של דיגיטציה (מערכות מידע ובינה מלאכותית) במערכת הבריאות על האינטראקציה הטיפולית.
- יכיר את תחום הבריאות הדיגיטלית ופתרונות לניטור וטיפול במטופלים מרחוק.
- יפתח ויתרגל חשיבה חדשנית ויצירתית למציאת פתרונות בתחום הבריאות, תוך התייחסות לאוכלוסיות שהשימוש בדיגיטציה הינו אתגר עבורם.

שיטות הוראה

הקורס משלב הרצאות, למידת עמיתים ולמידה עצמאית.

דרישות הקורס

קיימת חובת נוכחות בכלל המפגשים בקורס.

סיום לימודי שנה שנייה בהצלחה.

הערכת הקורס

הגשת מטלה מסכמת בקבוצות קטנות -100%.
ציון עובר- 60 (לחלק הקבוצתי ולחלק הפרטני).
הנחיות להגשה בנספח 1.

פירוט המפגשים ותכני הקורס

שבוע	תוכן	מרצה
1	מבוא לחדשנות וטכנולוגיה במערכת הבריאות	ד"ר מור סבאן
2	אוריינות טכנולוגיות ומונחי בסיס (אלגוריתמיקה, תיק קליני מחושב, בריאות דיגיטלית וטיפול מרחוק, בינה מלאכותית, מודלי שפה גדולים כמו ChatGPT, מדעי הנתונים וביג דאטא)	ד"ר מור סבאן+ד"ר סיגלית ורשבסקי
3	מיפוי והדגמה של טכנולוגיות קיימות בשימוש במקצועות הבריאות וחלוקה לסוגים (תומכות החלטה/מחליטות/מסייעות בפעולות פיזיות Bedside או (remote	TBD

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה למדעי הרפואה והבריאות

ע"ש גריי

ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג למדעי האחייות

התכנית להסבת אקדמאים

יעלי כהן-מדענית נתונים בכירה	שימוש בנתוני ענק לצורך קבלת החלטות רפואיות	4
ד"ר מור סבאן	סוגיות ואתגרים בשימוש בטכנולוגיות בעולם הבריאות	5
ד"ר מור סבאן+ ד"ר סיגלית ורשבסקי	יזמות וחדשנות והנחיות למטלת הסיכום	6

ספרות חובה:

Beam, A. L., & Kohane, I. S. (2018). Big data and machine learning in health care. *jama*, 319(13), 1317-1318.

Khairat, S., Marc, D., Crosby, W., & Al Sanousi, A. (2018). Reasons for physicians not adopting clinical decision support systems: critical analysis. *JMIR medical informatics*, 6(2), e8912.

Johnson, D., Goodman, R., Patrinely, J., Stone, C., Zimmerman, E., Donald, R., ... & Wheless, L. (2023). Assessing the accuracy and reliability of AI-generated medical responses: an evaluation of the Chat-GPT model. *Research square*.

Lee, P., Bubeck, S., & Petro, J. (2023). Benefits, limits, and risks of GPT-4 as an AI chatbot for medicine. *New England Journal of Medicine*, 388(13), 1233-1239.

Lee, S. M., & Lee, D. (2021). Opportunities and challenges for contactless healthcare services in the post-COVID-19 Era. *Technological Forecasting and Social Change*, 167, 120712.

Leslie, D., Mazumder, A., Peppin, A., Wolters, M. K., & Hagerty, A. (2021). Does "AI" stand for augmenting inequality in the era of covid-19 healthcare?. *bmj*, 372.

Sallam, M. (2023). ChatGPT utility in healthcare education, research, and practice: systematic review on the promising perspectives and valid concerns. In *Healthcare* (Vol. 11, No. 6, p. 887). MDPI.

Trocin, C., Mikalef, P., Papamitsiou, Z., & Conboy, K. (2023). Responsible AI for digital health: a synthesis and a research agenda. *Information Systems Frontiers*, 25(6), 2139-2157.

Wiens, J., Saria, S., Sendak, M., Ghassemi, M., Liu, V. X., Doshi-Velez, F., ... & Goldenberg, A. (2019). Do no harm: a roadmap for responsible machine learning for health care. *Nature medicine*, 25(9), 1337-1340.

ספרות מומלצת:

Alkhaqani, A. L. (2023). ChatGPT and Nursing Education: Challenges and Opportunities. *Al-Rafidain Journal of Medical Sciences* (ISSN 2789-3219), 4, 50-51

.Broussard, M. (2018). *Artificial unintelligence: How computers misunderstand the world*. mit Press

Sun, G. H., & Hoelscher, S. H. (2023). The ChatGPT storm and what faculty can do. *Nurse Educator*, 48(3), 119-124

Saban, M., & Dubovi, I. (2024). A comparative vignette study: Evaluating the potential role of a generative AI model in enhancing clinical decision-making in nursing. *Journal of Advanced Nursing*.

Rosen, S., & Saban, M. (2023). Can ChatGPT assist with the initial triage? A case study of stroke in young females. *International Emergency Nursing*, 70, 101340.

Gunawan, J. (2023). Exploring the future of nursing: Insights from the ChatGPT model. *Belitung Nursing Journal*, 9(1), 1-5

Ford, E., Edelman, N., Somers, L., Shrewsbury, D., Levy, M. L., Van Marwijk, H., ... & Porat, T. (2021). Barriers and facilitators to the adoption of electronic clinical decision support systems: a qualitative interview study with UK general practitioners. *BMC medical informatics and decision making*, 21(1), 1-13

Rao, A., Kim, J., Kamineni, M., Pang, M., Lie, W., Dreyer, K. J., & Succi, M. D. (2023). Evaluating GPT as an Adjunct for Radiologic Decision Making: GPT-4 Versus GPT-3.5 in a Breast Imaging Pilot. *Journal of the American College of Radiology*

Sutton, R. T., Pincock, D., Baumgart, D. C., Sadowski, D. C., Fedorak, R. N., & Kroeker, K. I. (2020). An overview of clinical decision support systems: benefits, risks, and strategies for success. *NPJ digital medicine*, 3(1), 1-10

Bobba, P. S., Sailer, A., Pruneski, J. A., Beck, S., Mozayan, A., Mozayan, S., ... & Chheang, S. (2023). Natural language processing in radiology: Clinical applications and future directions. *Clinical Imaging*

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה למדעי הרפואה והבריאות

ע"ש גריי

ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג למדעי האחיות
התכנית להסבת אקדמאים

נספח 1- הנחיות להגשת המטלה המסכמת

הנחיות למטלת סיום בקורס חדשנות טכנולוגית ומובילות דיגיטלית

- עליך לבחור קבוצה. כל קבוצה תכלול כ-3-4 חברים מקסימום.
- בחירת מקרה קליני ומודל שפה (צ'אט) בו תעבדו למטלה המסכמת. באפשרותכם לבחור לעבוד ב-ChatGPT, Claude-ב או Gemini-ב.
- בקובץ שיצורף במודל אתם מתבקשים לבחור את המקרה אותו תרצו לנתח ואת הכלי בו תרצו להשתמש שימו לב, כל הקודם זוכה:)
- כל קבוצה תקבל את הקלט להטמעה בתוך הצ'אט. הקלט יכלול תיאור פרטי המקרה (טקסט) ותמונה. תיאור המקרה יכלול שאלות מנחות שעליכם לשאול את הצ'אט. את הקלט (פרטי המקרה) אתם מתבקשים להכניס בחלקים לפי השאלות המובנות.
- בתום ניתוח המקרה ע"י הצ'אט אתם מתבקשים להשיב על השאלות הבאות:
 - מה מידת הדיוק של הצ'אט לדעתכם בפתרון המקרה? האם היו טעויות? אם כן, מהן? (25 נק'), (2/3 עמוד).
 - אנא ציינו משפטים מיותרים שהצ'אט השתמש בהם לפתרון המקרה (25 נק', 1/2 עמוד)
 - האם לדעתכם הצ'אט הפגין יכולת לזהות הטיות או מגבלות בפרשנות המקרה? כיצד ניתן לשפר את הביצועים של הכלי בהתמודדות עם מקרים דומים? (25 נק', עד עמוד).
 - האם תרצו להשתמש בכלי כזה בעבודתכם בשטח? אנא נמקו את תשובותיכם תוך התייחסות לתכנים אשר הועלו בקורס (25 נק', עד עמוד).
- *יש להגיש במייל לעוזרת ההוראה בקורס- קובץ אחד עד התאריך הייעודי שייקבע בהמשך:
 - פתרון המקרה ע"י הצ'אט (כולל כותרת המקרה, סוג המודל ופרטי שמות חברה הקבוצה)
 - תשובות לסעיפים 1-4

מערכת הבריאות בישראל- תשפ"ו

0162.7321

סמסטר: ב' - 1 ש"ס

מועד הקורס: שנה ג' סמסטר א', ימי חמישי בשעות 10-12 לסירוגין.
יתקיימו מפגשים בתאריכים הבאים: 25.12.25, 11.12.25, 27.11.25, 13.11.25, 30.10.25, 22.1.26, 8.1.26.

מרצה:

ד"ר ריבה זיו, דוא"ל: rivaz@tauex.tau.ac.il

שעות קבלה: בתאום מראש

רציונל:

הקורס "מערכת הבריאות בישראל" יעסוק בהבנת האספקטים החברתיים והתרבותיים כרקע להבנת אי השוויון במערכת הבריאות, בהבנת המאפיינים של החברה הישראלית והשפעתם על התנהגות של לקוחות, אנשי מקצוע וארגונים במסגרת מערכת הבריאות.

מטרת הקורס:

במהלך הקורס הסטודנטים ילמדו על החברה הישראלית, על מאפיינים חברתיים ותרבותיים של החברה בישראל כרקע לאי שוויון בבריאות, על הון חברתי וקהילתי, על עוני ואי שוויון בבריאות בחברה הישראלית, על גזענות, אפליה והדרה, על פערים גאוגרפיים בשירותי הבריאות, על הגירה ובריאות.

יעדי הקורס:

בסיום הקורס הסטודנטים:

- יבינו היבטים חברתיים ותרבותיים במערכת הבריאות
- יזהו בעיות חברתיות מרכזיות במערכת הבריאות
- יבינו את השפעת ההון החברתי והקהילתי כגורמים המגנים על הבריאות

שיטות הוראה:

- הרצאות

נושאי השיעורים:

- החברה הישראלית: היבטים תרבותיים, חברתיים וכלכליים

- עוני, אי שוויון, יחסי כוח וביטוייהם בשדה הבריאות
- גזענות, אפליה והדרה בשירותי הבריאות (מגדר, זהות ונטייה מינית)
- פערים גאוגרפיים בשירותי הבריאות
- הגירה ובריאות
- מערכת הבריאות בהשוואה בינלאומית

דרישות הקורס:

- קריאת בביבליוגרפיה חובה.
- הנוכחות בשיעורים היא חובה, על פי תקנון האוניברסיטה.

דרישות קדם

אין

ציון

בחינה מסכמת (100% מהציון), ציון עובר: 60

אוניברסיטת תל אביב
הפקולטה למדעי הרפואה והבריאות
ע"ש גריי
ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג למדעי האחיות
 התכנית להסבת אקדמאים

נושאי הקורס:

<u>נושא</u>	<u>ספרות חובה</u>
<u>החברה הישראלית: היבטים חברתיים כלכליים</u>	בן-נון, ג. מגנזי, ר. (2010). היבטים כלכליים וחברתיים במערכת הבריאות בישראל. אייזנקוט, ד. חיראק, ר. ודורון, ש. (2021) אתגרים ומגמות בחברה הישראלית במבט רב תחומי. חיפה: הוצאת פרדס.
<u>אי שוויון בבריאות בחברה הישראלית כוח ופוליטיקה</u>	בן-נון, ג. ברלוביץ, מ. ושני, מ. (2020). מערכת הבריאות בישראל. ת"א: עם עובד. בר עוז, א. : בן-נון, ג. ושוורץ, ש. (2019). מערכת הבריאות על שולחן הניתוחים. המכון הלאומי לחקר שירותי הבריאות ומדיניות הבריאות. McCartney, F. (2019). Inequalities in Health and Health Systems, Defining health and health inequalities. <i>Public Health</i> , 6, jul, 172:22.
גזענות, אפליה והדרה בשירותי הבריאות	זיו, ה. (2015). גזענות ברפואה: הפוליטיקה של הסגרגציה בבריאות. רל"א. שלו, כ. (2003). בריאות, משפט וזכויות האדם. אוניברסיטת ת"א: הוצאת רמות. עמ' 141-107.
פערים גאוגרפים בבריאות ובשירותי הבריאות	Niv-Yagoda, A. (2020). Association between trust in the public healthcare system and selecting a surgeon in public hospitals in Israel: a cross-sectional population study. <i>J Health Policy Res</i> 9, 38.

אוניברסיטת תל אביב
הפקולטה למדעי הרפואה והבריאות
ע"ש גריי
ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג למדעי האחיות
 התכנית להסבת אקדמאים

Kemp, A. (2016). Wanted workers but unwanted mothers: Mobilizing moral claims on migrant care-workers' Families in Israel. <i>Social Problems</i>, 63(3). זיו, ר. (2013). "מהגרי עבודה בתחום סיעוד המבוגר בישראל: תפיסות סטריאוטיפיות ומרחק חברתי בין ישראלים ובין מהגרי עבודה". <i>גרונטולוגיה, מ (2-3)</i>, 109-126.	הגירה ובריאות
Health at a glance (2019). OECD indicators אתר האינטרנט של OECD ברוכים, ק. (2018). <i>מערכת הבריאות בישראל בראי ה OECD</i>. משרד הבריאות	מערכת הבריאות בהשוואה בינלאומית

* הסילבוס נתון לשינויים בהתאם לתקופה

איכות ובטיחות הטיפול במדעי האחיות - תשפ"ו-01627307

שיעור, 2 ש"ס

מועד הקורס: שנה ג' סמסטר א', יום ה'

שעות: 14:00-16:00

מרצה: גב' רונית קיגלי **דוא"ל:** ronit495@netvision.net.il

שעות קבלה: בתאום מראש

רציונל

בטיחות הטיפול הינה חובה מקצועית של המטפלים ושל כל ארגון בשירותי הבריאות. אחריות הארגון הרפואי, על מכלול אנשי הצוות, לדאוג למניעת כשלים העלולים לפגוע במטופל במהלך אשפוזו או ביקורו במרפאה. יישום המחויבות לבטיחות מתבטא בשילוב של תהליכי למידה והפקת תובנות בעקבות אירועי טעות וכמעט טעות, מניעת כשלים על ידי בניית תרבות ארגונית המחויבת לבטיחות ומחויבות ארגונית ומקצועית לטיפול ממוקד לקוח.

לאחות תפקיד חיוני בהבטחת טיפול איכותי ובטוח. האחות נדרשת לרף מיומנות מקצועי גבוה, עדכני ומבוסס ראיות, המאפשר זיהוי, טיפול ומניעה של כשלים באבטחת בטיחות.

מטרות הקורס

מטרות הקורס הן להקנות:

13. ידע ותיאוריות עדכניות בתחום איכות ובטיחות הטיפול
14. ידע בתחום קידום בטיחות המטופל, איכות הטיפול ושיפור תוצאי הבריאות וטיפול ממוקד לקוח
15. שיטות לזיהוי ואיתור מוקדם של כשלים ארגוניים
16. ערכים של תרבות ארגונית הממוקדים בבטיחות ואיכות הטיפול

יעדי הקורס

בסוף הקורס הסטודנטים ידעו :

1. להסביר את הסיבות והתהליכים שהובילו לפיתוח תהליכי איכות ובטיחות הטיפול
2. להגדיר ולנתח את ששת ממרכיבים המקצועיים של תהליכי איכות ובטיחות הטיפול
3. יפתחו גישה מערכתית לנושא בטיחות הטיפול
4. יכירו תהליכים שיטתיים לניתוח אירוע חריג בטיפול הסיעודי ויישום המלצות
5. יתנסו בניתוח שיטתי של אירועים חריגים בתחום הטיפול הסיעודי

שיטות הוראה

הקורס הינו קורס היברידי המורכב מהרצאות מקוונות והרצאות פרונטליות. ישנה חובת קריאת של נהלים מקצועיים.

אוניברסיטת תל אביב
הפקולטה למדעי הרפואה והבריאות
ע"ש גריי
ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג למדעי האחיית
התכנית להסבת אקדמאים

נושאי השיעורים

- מושגי יסוד בבטיחות ואיכות הטיפול
- מדיניות איכות ארצית ומקומית
- מודלים וכלים לבניית תרבות ארגונית לבטיחות ואיכות הטיפול, כגון: טיפול ממוקד לקוח, עבודת צוות ושיתופי פעולה, עשייה מבוססת ראיות, שיפור איכות ובטיחות הטיפול
- עקרונות ויישום של מדדי איכות ברפואה, והשפעתם על בטיחות הטיפול
- ניהול סיכונים ברפואה: טעויות וכמעט טעויות, הגישה המערכתית לטיפול בכשלים, ניהול תחקיר, יישום הלקחים
- תהליכי אקרדיטציה והשפעתם על בטיחות הטיפול

דרישות הקורס

1. צפייה בכל השיעורים המקוונים
2. קריאת נהלים של משרד הבריאות שיופצו במודול
3. נוכחות בשיעורים הפרונטליים על פי התקנון והשתתפות פעילה. יש להגיע לשיעורים הפרונטליים לאחר הצפייה בשיעור המקוון ושליחת המטלה המסכמת.
4. ההשתתפות בשיעורים היא תנאי לגשת לבחינה/ להגיש עבודה בקורס.

דרישות קדם

סיום כל הקורסים של שנה ב'

ציון

- מבחן מסכם המתבסס על החומר הנלמד בכתה ובשיעורים המקוונים ונהלים שיועברו במהלך הקורס (הנהלים הינם ללמידה עצמית). ציון עובר: 60 ציון הבחינה יהיה הציון הסופי בקורס.

ספרות חובה

- אתר משרד הבריאות : מערך בטיחות הטיפול
<https://www.health.gov.il/UnitsOffice/HD/HQD/safety/Pages/default.aspx>
- נהלי משרד הבריאות שיועברו במהלך הקורס
פייגין, מ., חלמיש-שני, ט., קפלן, ע. (2004). ניהול סיכונים ברפואה. אוניברסיטת תל אביב: הוצאת רמות
- Bravo, K. & Ryan, B. (2016). Nursing Strategies to Increase Medication Safety in Inpatient Settings. *Journal of Nursing Care Quality*, 31(4), 335-341
- Dittman, K., & Hughes, S. (2018). Increased nursing participation in multidisciplinary rounds to enhance communication, patient safety, and parent satisfaction. *Critical Care Nursing Clinics*, 30(4), 445-455.
- Grant, M.J. & Larsen, G.Y. (2007). Effect of an anonymous reporting system on near-miss and harmful medical error reporting in a pediatric intensive care. *Journal of Nursing Care and Quality*, 22, 213-321

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה למדעי הרפואה והבריאות

ע"ש גריי

ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג למדעי האחיות
התכנית להסבת אקדמאים

- Lee, S. E., Scott, L. D., Dahinten, V. S., Vincent, C., Lopez, K. D., & Park, C. G. (2019). Safety culture, patient safety, and quality of care outcomes: A literature review. *Western journal of nursing research*, 41(2), 279-304
- Sherwood, G. & Barnsteiner, J. (2017). *Quality and safety in nursing*. Wiley Blackwell: USA, New Jersey
- Ulamino, V.M., O'Leary-Kelley, C. & Connolly, P.M. (2006). Nurses' perceptions of causes of medication errors and barriers to reporting. *Journal of Nursing Care and Quality*, 22, 28-33

ספרות מומלצת

- ברזיס, מ., כהן, מ., פרנקל, מ., חניניץ, ד. (2012). אתגרים וחסמים בקידום האיכות בשירותי הרפואה. *הרפואה*, 151(3), 132-135
- בר-רצון, ע., דריייהר, י., וירטהיים, א., פרלצו, ל., גרוזמן, ק., רוזנבוים, ז., דודסון, א. (2011). אקרדיטציה של בתי חולים – ניסיון שירותי בריאות כללית. *הרפואה*, 150(4), 340-344
- דוח מבקר המדינה, דוח 62. (2012). תביעות רשלנות רפואית, ביטוח, ניהול סיכונים והדין המשמעותי במערכת הבריאות, עמודים 195-227.
- שור, ר., פלפל, ד., בן בסט, י. (1997). הטעות הרפואית – שכיחות ודרכים אפשריות למניעתה. *הרפואה*, 133, חוברת ג'-ד', 145-149
- Amaniyan, S., Faldaas, B.O., Logan, P.A., et.al (2019). Learning from patients safety incidents in the emergency department: a systematic Review. *The Journal of Emergency Medicine*, 58(2), 234-244.
- Dirik, H.F., Samur, M., Intepeler, S.S., et.al. (2018). Nurses' identification and reporting of medication errors. *Journal of Clinical Nursing*, 28, 931-938.
- Ford, Y. & Heyman, A. (2017). Patients' Perceptions of Bedside Handoff: Further Evidence to Support a Culture of Always. *Journal of Nursing Care Quality*, 32(1), 15-24
- Hessels, A. J., Paliwal, M., Weaver, S. H., Siddiqui, D., & Wurmser, T. A. (2019). Impact of patient safety culture on missed nursing care and adverse patient events. *Journal of nursing care quality*, 34(4), 287-294.
- Jin, J., & Yi, Y. J. (2019). Patient safety competency and the new nursing care delivery model. *Journal of nursing management*, 27(6), 1167-1175.
- Koyama, A.K., Maddox, C.S.S., Li, L. et.al. (2020). Effectiveness of double checking to reduce medication administration errors: a systematic review. *BMJ Qualit. Safety*, 29, 595-603.
- Institute of Medicine, Ann Page (2004). *Keeping Patients Safe: Transforming the Work Environment of Nurses*. NY: Institute of Medicine, The National Academy Press
- Kohn, L.T. (2000). *To Err Is Human: Building a Safer Health System. A systematic approach to improving patient safety (1st edition)*. Institute of Medicine: The National Academy Press. Available on-line at: <http://www.nap.edu/books/0309068371/html/>
- Naveh, E., Katz-Navon, T. & Stern, Z. (2006). Readiness to report medical treatment errors: the effects of safety procedures, safety information, and priority of safety. *Medical Care*, 44, 117-23

-
- Patton, S. K., & Henry, L. J. (2019). Nursing students' experience with fall risk assessment in older adults. *Nursing & health sciences*, 21(1), 21-27.
 - Shafqat, Z. Chaudhry, A.R., Ayub, R. (2025). Medication errors in pediatric intensive care unit and measures to improve it. *The Professional Medical Journal*, 32(1), 105-110.
 - Valente, S., Murray, L. & Fisher, D. (2007). Nurses improve medication safety with medication allergy and adverse drug reports. *Journal of Nursing Care and Quality*, 22, 322–327
 - Weingart, S.N., Zhu, J. & Weisman, J.S. (2011). Hospitalized patient's participation and its impact on quality of care and patient safety. *International Journal of Quality Care*, 23(3), 269-277

* הסילבוס נתון לשינויים בהתאם לתקופה

התנסות קלינית מתקדמת – חטיבה עליונה

0162.7333

התנסות, 24 ש"ס (336 שעות)

מועד

ההתנסות:

תשפ"ו, שנה ג', סמסטר א'

מתאמת:

גב' קטיה דרוקמן - RN, MPAH ביה"ס האקדמי לאחיות, דינה

irit.Harpaz@sheba.health.gov.il

דוא"ל:

ראשי החטיבה: גב' אירית הרפז - RN, MA
ביה"ס האקדמי לאחיות, שיבא

saritk@tlvmc.gov.il

דוא"ל:

גב' שרית קורנבלום - RN, MA
ביה"ס האקדמי לאחיות, שינברון

שעות קבלה: בתיאום מראש

רכזות בתי ספר:

גב' שירלי ביצ'צ'ו, ביה"ס האקדמי לאחיות ע"ש זיוה טל, דוא"ל: Shirli.Bichacho@sheba.health.gov.il

גב' לי שני, ביה"ס האקדמי לאחיות ע"ש שיינברון, דוא"ל lees@tlvmc.gov.il

רציונל

אחים ואחיות נדרשים לשליטה במגוון מיומנויות קליניות וניהוליות. ההתנסות הקלינית המתקדמת המתקיימת בחטיבת הלימודים המסכמת, מאפשרת לסטודנט מעבר הדרגתי, מכון ומונחה מתפקוד ברמה של 'לומד' לתפקוד מקצועי תחילי כ"אח/אחות מוסמך/ת".

בהתנסות זו, הסטודנט יעניק טיפול כוללני על בסיס ידע קליני רחב ויבצע מגוון מיומנויות קליניות וניהוליות לצורך רכישת שליטה בניהול הטיפול בקבוצת מטופלים בשיתוף צוות רב מקצועי.

מטרות ההתנסות

הסטודנט ינהל את הטיפול ב-3-4 מטופלים ברמת מורכבות קלה עד בינונית או ב-1-2 מטופלים ברמת מורכבות גבוהה.

יעדי ההתנסות הקלינית

הסטודנט:

1. יציג התנהגות אישית ומקצועית הולמת.
- ישמור על כבוד האדם וזכויותיו.
- יקפיד על עקרונות הבטיחות.
- יגדיר צרכים וציפיות מההתנסות באמצעות עריכת "חוזה לימודי" עם המדריך/ה הקלינית/ת.

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה למדעי הרפואה והבריאות

ע"ש גריי

ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג למדעי האחייות
התכנית להסבת אקדמאים

- יכיר את המאפיינים הקליניים של המחלקה: ציוד, תמהיל התחלואה, מיומנויות שכיחות ותרופות בשימוש.
- יכיר את המבנה הארגוני של המחלקה: אנשי הצוות, שיטות עבודה מקובלות, נהלים, רשומות.
- יחזק ו/או ירכוש ידע ומיומנויות קליניות עד לביצוען ברמת בטיחות מרבית.
- ישתתף בקבלת החלטות טיפוליות לגבי המטופלים שבאחריותו.
- ישתתף בהרצאות ובדיונים הנערכים בשדה הקליני.

2. יעמיק ידע בתחום קליני נבחר וישפר את יכולת ההכללה, היישום והשיפוט המקצועי.

- ישתתף בתוכניות להעשרת ידע בתחום הקליני.
- יפגין שיקול דעת וסדר עדיפויות המבוססים על ידע עיוני וקליני.
- יפעל להעשרת ידע של עמיתים ואנשי צוות בנושאים קליניים נבחרים.

3. ישפר תהליכי תקשורת בינאישית וירכוש מיומנויות תקשורת בארגון.

- יצור קשר טיפולי עם מטופלים ומשפחות, תוך הבטחת זכויותיהם.
- ישתלב כחבר בצוות על בסיס הערכה, כבוד ועזרה הדדית.
- ייצג את המטופלים בפני צוות רב מקצועי במערך האשפוז ובקהילה.

שיטות הוראה

- ההדרכה הקלינית בהנחיה, בליווי ובפיקוח ישיר של המדריכ/ה הקליני/ת.

דרישות ההתנסות

- נוכחות **חובה** בכל ימי ההתנסות והעשרה
- הערכה מעצבת באמצע ההתנסות.
- הערכה מסכמת בסוף ההתנסות.

דרישות קדם

- ציון עובר בכל הקורסים וההתנסויות הקליניות של שנה א' ושנה ב'.

ציון על ההתנסות:

- הערכה מסכמת של ההתנסות הקלינית על ידי המדריך הקליני.
- נדרש ציון עובר של 70 בהערכת ההתנסות.

ספרות חובה

תקנות ונהלים עדכניים של מנהל האחיות והרפואה.

Buss, J.L., & Durkin, M.T. (Eds.) (2025). *Nursing 2025-2026 Drug Handbook* (45th ed.).

Philadelphia, PA: Wolters.

Hinkle, J.L., Cheever, K.H., Overbaugh, K.J., & Bradley, C.E. (2021). Brunner & Suddarth's Textbook of Medical Surgical Nursing (15th ed.). Philadelphia, PA: Lippincott, Williams & Wilkins

סמינריון - תשפ"ו - שיבא

עיצוב הזהות המקצועית והכשירות המוסרית - סמינריון

2 ש"ס (26 שעות)

מועד הקורס: שנה ב' - סמסטר קיץ

מרצים: פרופסור שמואל רייס, ד"ר אלה קורן

מנחות: נחום מירב, ליאת סגל, ד"ר פנינה מור, פועה ליבנה, ד"ר אלה קורן

שעות קבלה, ייעוץ והנחיה: בתיאום מראש עם המנחות

רציונל:

הצוות המטפל בשירותי בריאות נדרש ליישם ידע ומיומנויות, תוך כשירות תרבותית ומוסרית המבוססת על גישה הומנית, ערכי ליבת האחיות, עקרונות המוסר. הכשירות המוסרית של האחיות מבוססת על רגישות מוסרית, שיפוט מוסרי, מידות אישיות, רפלקטיביות והבנה של חובות, הנגזרים מהשקפת עולם מקצועית.

רפלקסיה על בסיס היכרות עם אירועים היסטוריים ברפואה ובאחיות, עשויה לתרום לפיתוח הזהות המקצועית, זאת במיוחד לאור הפיתוח הטכנולוגי והמדעי המואץ, המעניק עמדת כוח והכרעה מקצועיות למטפלים, במקביל למציאות של חברה הטרוגנית המחייבת את המטפלים לכשירות תרבותית ומוסרית.

מטרת הקורס:

הכרת עובדות היסטוריות על תפקוד הרופאים והאחיות ובחינת האירועים בהתאם לפרדיגמת HIPF (History Informed Professional Formation), תוך מיצוי התכנים לצורך פיתוח הזהות המקצועית העכשווית וכהכנה לתפקוד מקצועי עתידי על בסיס כשירות תרבותית ומוסרית.

יעדי הקורס:

זיהוי הרכיבים המשמעותיים בזהות מקצועית

זיהוי הרכיבים המשמעותיים בכשירות מוסרית

אימוץ עמדות, אמונות וערכים, כבסיס לכשירות מוסרית וזהות מקצועית

רפלקסיה על בסיס חשיפה אישית לאירועים היסטוריים בתחום של העשייה המקצועית

שיטות הוראה:

הוראה פרונטלית, צפייה מקוונת ביחידות מוקלטות (MOOCs), ניתוח תרחישים בקבוצות קטנות בהנחיה, כתיבת רפלקסיה.

אוניברסיטת תל אביב
הפקולטה למדעי הרפואה והבריאות
ע"ש גריי
ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג למדעי האחיות
התכנית להסבת אקדמאים

דרישות הקורס:

השתתפות חובה בכל המפגשים. הגשת עבודה מסכמת, בהתאם להנחיות. חלק 1 של העבודה יוגש בזוגות וחלק 2 יוגש פרטנית, עד לתאריך 5.10.2026

נושאי הקורס:

פירוט תכנים	נושא
מידות אישיות, מימוש עקרונות, ערכים וחובות, מחויבות לתוצאות קונפליקט, דילמה, שיפוט מוסרי וקריטריון ההכרעה	1. כשירות מוסרית
אאוגניקה (Eugenics) – תנועת השבחת הגזע האנושי ניסויים בבני אדם - תפקיד האקדמיה, האחיות והרופאים תכנית המתת חסד (Euthanasia) לפני עליית המשטר הנאצי ובתקופת השואה	2. תהליכים ואירועים בהיסטוריה של רפואה ואחיות
נושאים הקשורים להיסטוריה של רפואה בתקופת השואה - ממרפאים לרוצחים; מחקרים וכתביה מדעית שבוצעו בעוולה, הכנת אטלס אנטומיה של גוף האדם ע"י Pernkopf; דילמות אתיות של אחיות בתקופת השואה, מיילדות ורופאים יהודיים בגטאות ובמחנות ריכוז; גבולות הכוח המקצועי והאישי במציאות העכשווית - ניסוי טסקיג'י; מתן דפו-פרובר להנשים יוצאות אתיופיה; בדיקות פולשניות לחולים מורדמים בחדרי ניתוח, ללא התוויה טיפולית וללא הסכמה; שמירת פוריות לילדים בטיפול אונקולוגי; ברירת עובר מושלם; לידת ילד "תורם" להצלת אח/ות גדולה	3. דילמות אתיות

ציון הקורס:

עבודה מסכמת – 100% מציון הקורס

ציון עובר – 60 לפחות

דרישות קדם:

ציון עובר בכל הקורסים של שנה א' ושנה ב' (סמסטר א+ב)

ספרות מומלצת:

נדב, ד. (2023) דו"ח צוות העבודה של הלנצט על הרפואה בשואה, רפואה ונאציזם
רייס, ש. (2020) מדוע חייב כל איש מקצועות הבריאות ללמוד על הרפואה בשואה? הרפואה. 159(4):278-280
רייס, ש. (2012) שחרור מחנה ברגן-בלזן 1945 – מחשבות אישיות ומקצועיות, הרפואה. 151(7):427-431

אוניברסיטת תל אביב
הפקולטה למדעי הרפואה והבריאות
ע"ש גריי
ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג למדעי האחיית
 התכנית להסבת אקדמאים

Beauchamp T, Childress J.(2013) Principles of Biomedical Ethics, 7th Ed. New York: Oxford University Press.

Announcing the Lancet Commission on Medicine and the Roelcke, V., Hildebrandt, S., Reis, S.(2021) Holocaust: Historical Evidence, Implications for Today, Teaching for Tomorrow. *The Lancet*. 397 (10277): 862-864

עבודה מסכמת – הנחיות להגשה וקריטריונים להערכה

משקל בציון מסכם	קריטריונים להערכת עבודה מסכמת
40%	חלק 1 – תמה מרכזית. חלק זה יוגש בזוג בסיום למידה וצפיה ב MOOC's
10%	1. צפיה ב MOOC's ומענה על השאלות המצורפות (ראה הסבר לציון)
10%	2. בחירה ותיאור סוגיה מתוך תכני הקורס (סעיף 3), בהקשר לעקרונות הביואתיקה/ או ערכים/ או חובות/ או מיצוי האחריות האישית
10%	3. סקירה ספרותית על הסוגיה הנבחרת
10%	4. השפעה של הסוגיה על פיתוח הזהות המקצועית – תובנות אישיות בהקשר לעמדות הומניות בתפקוד מקצועי
55%	חלק 2 – רפלקסיה. חלק זה יוגש פרטנית.
5%	1. תיאור הרגשות האישיים בעקבות החשיפה לתכני הקורס באופן כללי
5%	2. בחירת תוכן שנידון בקורס ונגע במיוחד והסבר מדוע
	3. תרומת תכני הקורס לפיתוח הזהות האישית והמקצועית:
10%	א. יישום עקרונות הביואתיקה וערכי ליבת האחיית, כגון: אוטונומיה, הטבה, מניעת נזק, כבוד האדם, קדושת החיים, צדק, אחר...
10%	ב. חובות מקצועיים כלפי מטופלים חסרי ישע בתחומי העשייה השונים, כגון: ניסויים קליניים, פעולות בחולה מורדם/ מעורפל/ מחוסר הכרה/ירידה קוגניטיבית, אחר...
15%	

אוניברסיטת תל אביב
הפקולטה למדעי הרפואה והבריאות
ע"ש גריי
ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג למדעי האחיות
 התכנית להסבת אקדמאים

10%	ג. מיצוי האחריות האישית כלפי המטופלים תוך מודעות לא-סימטריה של אינטראקציה טיפולית (גבולות הכוח המקצועי והאישי במציאות העכשווית) ד. סיכום, תובנות ותיאור תרומת העבודה ברמה האישית והמקצועית
5%	הקפדה על כללי כתיבה אקדמית וציון מקורות (במקרה של שימוש ב- AI יש לרשום את הפרומטים שנכתבו)
100	סה"כ

רשימת MOOC's ללמידה עצמית. יש לסיים את המענה על השאלות ב- MOODLE כתנאי להגשת נושא העבודה.
 שיטת חישוב הציון ב- MOOC's:

- מענה נכון על כל השאלות יזכה ב- 10 נקודות.
- במקרים אחרים יחושב הציון היחסי מתוך הניקוד המצטבר. לדוגמה סטודנט שענה נכון על שאלות של MOOC אחד וקיבל ציון 100, יקבל נקודה 1. סטודנט שקיבל ציון 50 במענה על השאלות של MOOC אחד, יקבל 0.5 נקודות.
- להלן רשימת ה- MOOC's:
 1. ההיסטוריה של האאויגניקה חלק א' <https://www.youtube.com/watch?v=36vpxJqRZfQ>
 2. אתיקה רפואית בגרמניה הנאצית חלק א' <https://www.youtube.com/watch?v=sJwcSaabSlw>
 3. אתיקה רפואית בגרמניה הנאצית חלק ב' <https://www.youtube.com/watch?v=bf9o1u7q0Lw>
 4. אטלס פרנקופף ופרוטוקול וינה <https://www.youtube.com/watch?v=uLhLwode--Yt=630s&>
 5. מערך הרפואה בגטאות היהודים בתקופת השואה חלק א' <https://www.youtube.com/watch?v=z6CpyeD9CVEt=161s&>
 6. הניסויים הרפואיים חלק א' https://www.youtube.com/watch?v=K28H_2h_wYwt=98s&
 7. איך מרפא הופך לרוצח חלק א' <https://www.youtube.com/watch?v=ilN4srfHo6Y>

8. איך מרפא הופך לרוצח חלק ב'

https://www.youtube.com/watch?v=6G4_ccwBpj4

סמינר קליני - תשפ"ו- איכילוב

בריאות וחברה – סמינריון

2 נ"ז (26 שעות)

מועד הקורס: סמסטר קיץ, שנה ב

מרכזות:

גב' מילה פרדקין - RN, MPH

ביה"ס האקדמי לאחיות, שיינברון **דוא"ל:**

mila.fradkin@gmail.com

גב' סיון קרמני - RN, BA

ביה"ס האקדמי לאחיות, שיינברון **דוא"ל:**

Sivank22@gmail.com

שעות קבלה: בתיאום מראש

רציונל:

הקוד האתי של מקצוע הסיעוד כולל עקרונות כגון הוגנות, צדק חלוקתי והעצמת מטופלים. עקרונות אלו הינם מהותיים בכל מקום בו נדרש קידום בריאות ומתן שירותי בריאות. על מנת להבטיח כי אוכלוסיות ייחודיות או מוחלשות יזכו לשירותי בריאות הולמים וראויים, יש לנקוט בפעולות מגוונות ומתואמות.

במסגרת תפקידם, אנשי מערכת הבריאות מחויבים להגן על זכויות האוכלוסיות הללו לגישה שוויונית וצודקת למשאבים טיפוליים, ולפעול להשגת משאבים שיאפשרו מתן טיפול בהתאם לצורכי האוכלוסייה. כמו כן, יש לצמצם את הפערים בזמינות ונגישות שירותי הבריאות. אחים ואחיות נדרשים לקדם שיתוף פעולה עם בעלי מקצוע, ארגונים ועמותות במטרה לספק מענה לצרכים הבריאותיים והחברתיים של המטופלים, ובמיוחד של אוכלוסיות בעלות צרכים מיוחדים כמו ילדים, קשישים, מהגרים, אנשים עם מוגבלויות, דרי רחוב, אנשים שמתמודדים עם התמכרות ואסירים.

בנוסף, האחים והאחיות מחויבים לקדם העצמת מטופלים, המתבטאת בזכותם להשתתף בקביעת תהליכים וקדימויות הנוגעים לבריאות קהילתם. חובתם ליזום פעילויות להעצמת הפרט והקהילה, לייצג את עמדות וצרכי הקהילה, ולשתף את הקבוצות החברתיות בתכנון, יישום והערכת תוכניות הטיפול המיועדות להן.

אוניברסיטת תל אביב
הפקולטה למדעי הרפואה והבריאות
ע"ש גריי
ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג למדעי האחיות
התכנית להסבת אקדמאים

היכרות מעמיקה של הצוותים הרפואיים עם הצרכים הייחודיים של כל אוכלוסייה תסייע בייזום פעולות ופרויקטים התואמים את החזון הסיעודי המוגדר בקוד האתי, ותאפשר מתן מענה הולם למטופלים השונים.

מטרות הקורס:

- מפגש עם אנשי מקצוע בתחום הבריאות שייסדו או מנהלים מסגרות המקדמות בריאות ומספקות טיפול רפואי בפריפריה חברתית וקהילת עם צרכים ייחודיים.
- הבנת החשיבות של צדק חלוקתי בתחום הבריאות והעצמת קהילות, תוך סקירת דוגמאות יישומיות לעקרונות אלו בפועל.

יעדי הקורס:

- העמקת ההבנה בנוגע לצרכים הבריאותיים הייחודיים של אוכלוסיות מיוחדות ומוחלשות
- זיהוי האתגרים הבריאותיים הייחודיים לאוכלוסיות מיוחדות ומוחלשות
- התאמת תוכניות קידום בריאות למאפייני הקבוצה והבנת החשיבות של גישה ממוקדת קהילה
- הקניית ידע ומיומנויות בפיתוח והערכה של תוכניות התערבות בריאותיות ייעודיות לאוכלוסיות מיוחדות ומוחלשות, תוך התחשבות בצרכים, במשאבים ובחסמים הקיימים
- הקניית ידע בסיסי בנוגע למדיניות בריאות ציבורית והשפעתה על אוכלוסיות מוחלשות

שיטות הוראה:

הוראה פרונטלית, הגשת מטלה מסכמת

דרישות הקורס:

השתתפות חובה בכל המפגשים. הגשת עבודה שבועיים מתום הסמסטר העבודה תוגש חלקה בזוגות וחלקה באופן פרטני

נושאי הקורס:

1. הנגשת שירותי בריאות לאוכלוסייה האתיופית, החרדית ולאוכלוסייה הבדואית בנגב
2. קידום בריאות וטיפול בדרי רחוב, מבקשי מקלט וחסרי מעמד
3. רפואת להט"ב- קידום בריאות, מזעור נזקים וטיפול רפואי

ציון הקורס:

עבודה מסכמת – 100% מציון הקורס

אוניברסיטת תל אביב
הפקולטה למדעי הרפואה והבריאות
ע"ש גריי
ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג למדעי האחייות
 התכנית להסבת אקדמאים

ציון עובר – 60 לפחות

דרישות קדם:

ציון עובר בכל הקורסים של שנה א' ושנה ב' (סמסטר א+ב)

קריטריונים להערכת עבודה מסכמת

משקל בציון מסכם	קריטריונים להערכת העבודה
40%	חלק 1 – מערך טיפולי. חלק זה יוגש באופן פרטני
	א. בחירת מסגרת טיפולית (מרפאה/עמותה/יזמות אזרחיות/אחר) התואמת את אחת הסוגיות שנלמדו בקורס. יש לתאר בפסקה אחת את הסוגיות החברתיות - בריאותיות שהמסגרת הנבחרת נותנת להן מענה. (10%) ב. בחרו סוגיה מרכזית אחת ובצעו סקירת ספרות מקיפה באמצעות 4 מקורות (יש להשתמש במאמרים אקדמיים מ-5 שנים אחרונות) (30%)
40%	חלק 2 – ניתוח המערך הטיפולי (יש לאשר את המסגרת הנבחרת עם המנחה בטרם התחלת השלב). חלק זה יוגש באופן בזוגות
	ה. לאיזו אוכלוסייה המסגרת מכוונת ונותנת מענה (יש להתייחס לגילאים, אבחנות) (9%) ו. איזה גוף מפעיל ומממן את המסגרת (4%) ז. מה הם השירותים הניתנים באותה מסגרת (יש לפרט את כל השירותים הניתנים באותה מסגרת), אילו מקצועות בריאות מרכיבים את צוות המרפאה (9%) ח. באיזה אופן המסגרת מתאימה את עצמה לצרכי הקהילה לה היא נותנת מענה (9%) ט. מה הם האתגרים העומדים בפני המסגרת (נוכחיים או עתידיים). יש לפרט לפחות אתגר אחד קיים ואתגר אחד צפוי (9%)
10%	חלק 3 – סיכום ומסקנות. יוגש באופן פרטני
10%	הקפדה על כללי כתיבה אקדמית: • דף שער • תוכן עניינים • מבוא • חלק 1 (מערך טיפולי) • חלק 2 (ניתוח המערך הטיפולי) • חלק 3 (סיכום ומסקנות) • הצהרת AI: נא לציין אם נעשה שימוש בכלי בינה מלאכותית לצורך הכנת המטלה, באילו כלים נעשה שימוש ובאיזה אופן

אוניברסיטת תל אביב
הפקולטה למדעי הרפואה והבריאות
ע"ש גריי
ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג למדעי האחיות
התכנית להסבת אקדמאים

	• ציון ותייעוד מקורות לפי APA • הכתיבה בפונט ARIAL 11, רווח וחצי, עד 10 עמודים
100	סה"כ

ספרות מומלצת:

משרד הבריאות (2021). אי שוויון בבריאות והתמודדות עמו.
https://www.gov.il/BlobFolder/reports/inequality-2021/he/publications_inequality_inequality-2021.pdf
פרץ, ג., אברבוך, ד., קאופמן, ל. וגרינבאום-אריזון, א. (2021). אי שוויון בבריאות והתמודדות עמו.
מנהל תכנון אסטרטגי כלכלי, משרד הבריאות.
Berman, A., Snyder, S., Frandsen, G. (2021). *Kozier & Erb's Fundamentals of nursing: Concepts, Process and Practice* (11 th ed). Community Nursing and Care Continuity 131-145
Stanhoop, M., J.(2019). *Public health nursing: Population- centered health care in the community* (10 th ed). Evolve.

סמינר קליני - תשפ"ו- הלל יפה

בריאות וחברה – סמינריון

2 נ"ז (26 שעות)

מועד הקורס: סמסטר קיץ, שנה א

MERAVB@hymc.gov.il

דוא"ל:

פרופ' מירב בן נתן - RN,PROF

מרכזות:

ביה"ס האקדמי לאחיות, הלל יפה

Ilanap7@gmail.com

דוא"ל:

גב' אילנה פוסטרנק - RN,MHA

ביה"ס האקדמי לאחיות, הלל יפה

Aiatk@hymc.gov.il

דוא"ל:

גב' איתת כבהה - RN, MPH

ביה"ס האקדמי לאחיות, הלל יפה

שעות קבלה: בתיאום מראש

רציונל:

נתוני האלימות בישראל בשנים האחרונות מצביעים על תמונה מדאיגה, עם עלייה ניכרת במספר אירועי אלימות במשפחה. חינוך בנושא אלימות במשפחה הוא קריטי ממספר סיבות מהותיות, חברתיות ומוסריות.

ראשית, על מנת לצמצם את התופעה -אלימות במשפחה עלולה להישאר מוסתרת מאחר ולעיתים קרובות מתרחשת במרחב הביתי או האישי. חינוך יוצר מודעות לתופעה, עוזר לזהות סימנים מוקדמים, ומעודד את הקורבנות ואת הסובבים אותם לדווח ולפעול באופן אקטיבי. שנית, החינוך חשוב בהיבט של שינוי עמדות חברתיות- בתרבויות רבות, קיימים דפוסי חשיבה מגדריים או גילניים שמאפשרים או מתרצים אלימות. חינוך נכון יערער על דעות קדומות ויעודד שוויון וסבלנות.

על אחים ואחיות מוטלת החובה המוסרית והמקצועית לאתר ולטפל במקרי אלימות במשפחה. חינוך בנושאי מניעת אלימות מחזק את ההכרה בזכויותיהם של נפגעי אלימות במשפחה נותן כלים ליחידים ולחברה להגן על החלשים מתוך העצמת הקורבנות והסובלים. על אחים ואחיות לסייע לנפגעי אלימות במשפחה להכיר בכך שהם אינם אשמים או חסרי אונים, ולוודא שהם מקבלים מידע על מקורות תמיכה, סיוע משפטי, מקלטים, ושירותים טיפוליים.

מספר נפגעי אלימות במשפחה הולך ועולה בשנים האחרונות בכל מדינת ישראל וגם באזור השרון והשומרון. זו היא תופעה רחבה מאוד, שמתרחשת בכל שכבות האוכלוסייה, ולא בהכרח קשורה

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה למדעי הרפואה והבריאות

ע"ש גריי

ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג למדעי האחיות
התכנית להסבת אקדמאים

למעמד סוציו-אקונומי או תרבותי. לאור זאת ראוי ללמוד לזהות סימנים פיזיים, נפשיים והתנהגותיים, ללמוד כיצד לפעול במקרים של חשד או גילוי של אלימות בקרב נשים וקשישים, להכיר את החובות החוקיות והאתיות של אנשי הסיעוד, לעודד גישה אמפתית, רגישה ופרו-אקטיבית.

היכרות מעמיקה של אחים ואחיות עם הצרכים הייחודיים של אוכלוסיות אלו תסייע בייזום פעולות ופרויקטים התואמים את החזון הסיעודי, תאפשר מתן מענה הולם לנשים, קשישים ומעגלי המשפחה הקרובים והרחוקים.

מטרות הקורס:

- הבנת החשיבות של מניעת אלימות במשפחה לצד ההשפעה על מעגלי השפעה ומשפחה מורחבים תוך הכרת חשיבות הנושא, סקירת דוגמאות יישומיות ומעשיות לצד שילוב מענה משפטי וטיפול מותאם.
- קבלת כלים ופיתוח גישה מותאמת מטופל – הן תרבותית והן שירותית.
- מפגש עם אנשי מקצוע שותפים למתן טיפול ומייסדי מדיניות במסגרות המקדמות את נושא מניעת האלימות במשפחה בישראל ומספקות מענה, טיפול רפואי וסיעודי ומענה משפטי באזור השרון.

יעדי הקורס:

- העמקת ההבנה בנוגע לצרכים הבריאותיים הייחודיים של אוכלוסיות מיוחדות ומוחלשות
- זיהוי האתגרים הבריאותיים הייחודיים לאוכלוסיות מיוחדות ומוחלשות
- התאמת תוכניות קידום בריאות למאפייני הקבוצה והבנת החשיבות של גישה ממוקדת קהילה
- הקניית ידע ומיומנויות בפיתוח והערכה של תוכניות התערבות בריאותיות ייעודיות לאוכלוסיות מיוחדות ומוחלשות, תוך התחשבות בצרכים, במשאבים ובחסמים קיימים
- הקניית ידע בסיסי בנוגע למדיניות בריאות ציבורית והשפעתה על אוכלוסיות מוחלשות

שיטות הוראה:

הוראה פרונטלית, הוראה מקוונת, ניתוח תרחישים ומפגשי הנחייה אישיים הכוללים הגשת מטלה מסכמת.

דרישות הקורס:

השתתפות חובה בכל המפגשים. הגשת עבודה שבועיים מתום הסמסטר.
העבודה תוגש חלקה בזוגות וחלקה באופן פרטני.

נושאי הקורס:

1. הקניית כלים להבנת השלכות נושא האלימות במשפחה

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה למדעי הרפואה והבריאות

ע"ש גריי

ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג למדעי האחייות
התכנית להסבת אקדמאים

2. זיהוי סימנים שקטים-ללמוד להבחין שעשויים להעיד על פגיעה — כמו חבלות חוזרות, חרדה לא מוסברת, שתיקה, קשר תלתי או פחד מבן משפחה.

3. יכולת התערבות ותיווך- ניהול שיח בנושא אלימות, סיוע לקורבנות לשבור שתיקה והפנייה לגורמים מתאימים (עובדת סוציאלית, משטרה, מקלט, קו חם).

4. קידום בריאות ומתן מענה מותאם לאוכלוסיות היעד מתוך הנגשה תרבותית

ציון הקורס:

עבודה מסכמת – 100% מציון הקורס.

ציון עובר – 60 לפחות

דרישות קדם:

ציון עובר בכל הקורסים של שנה א' + ב' (סמסטר א + ב)

קריטריונים להערכת עבודה מסכמת- נשאר אותו דבר

משקל בציון מסכם	קריטריונים להערכת העבודה
40%	חלק 1 – מערך טיפולי. חלק זה יוגש בזוגות
	5. בחירת מסגרת טיפולית (מקלט לנשים נפגעות אלימות/עמותה/הוסטל/אחר) התואמת את אחת הסוגיות שנלמדו בקורס
	6. סקירה ספרותית על הסוגיה הנבחרת
40%	חלק 2 – ניתוח המערך הטיפולי (יש לאשר את המסגרת הנבחרת עם המנחה בטרם התחלת השלב). חלק זה יוגש באופן פרטני
	י. לאיזו אוכלוסייה המסגרת מכוונת ונותנת מענה
	יא. מה הם השירותים הניתנים באותה מסגרת (יש לפרט את כל השירותים הניתנים באותה מסגרת)
	יב. כיצד המסגרת שומרת על רלוונטיות עבור הקהילה לה היא נותנת מענה
	יג. מה הם האתגרים העומדים בפני המסגרת (נוכחיים או עתידיים). יש לפרט לפחות אתגר אחד קיים ואתגר אחד צפוי
10%	חלק 3 – סיכום ומסקנות. יוגש באופן פרטני
10%	הקפדה על כללי כתיבה אקדמית:
	• דף שער • תוכן עניינים • מבוא • חלק 1 (מערך טיפולי) • חלק 2 (ניתוח המערך הטיפולי)

אוניברסיטת תל אביב
הפקולטה למדעי הרפואה והבריאות
ע"ש גריי
ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג למדעי האחיות
התכנית להסבת אקדמאים

	• חלק 3 (סיכום ומסקנות) • ציון ותיקוד מקורות לפי APA • הכתיבה בפונט ARIAL 11, רווח וחצי, עד 10 עמודים
100	סה"כ

ספרות מומלצת:

https://www.gov.il/BlobFolder/reports/inequality-2021/he/publications_inequality_inequality-2021.pdf
Berman, A., Snyder, S., Frandsen, G. (2021). *Kozier & Erb's Fundamentals of nursing: Concepts, Process and Practice* (11 th ed). Community Nursing and Care Continuity 131-145

חוזר המנהל הכללי מס' 22/2003 - "נוהל טיפול בזקנים נפגעי התעמרות"
https://www.gov.il/BlobFolder/policy/mk22-2003/he/files_circulars_mk_mk22_2003.pdf

חוזר המנהל הכללי מס' 23/2003 – "נוהל איתור וטיפול בנשים נפגעות אלימות במשפחה ע"י מטפלים במסגרות הבריאות - באשפוז ובקהילה"
https://www.gov.il/BlobFolder/policy/mk23-2003/he/files_circulars_mk_mk23_2003.pdf

חוק למניעת אלימות במשפחה (תיקון מס' 7) התשס"ב 2001
https://www.nevo.co.il/law_html/law00/98459.htm

משרד הבריאות (2021). אי שוויון בבריאות והתמודדות עמו.

אתרי אינטרנט למידע והנחייה לפנייה ישירה
קווי חירום ייעודיים לאלימות

במשפחה https://www.betipulnet.co.il/articles/%D7%A7%D7%95%D7%95%D7%99_%D7%97%D7%99%D7%A8%D7%95%D7%9D_%D7%9C%D7%9E%D7%A7%D7%A8%D7%99_%D7%90%D7%9C%D7%99%D7%9E%D7%95%D7%AA_%D7%91%D7%9E%D7%A9%D7%A4%D7%97%D7%94/

אתר הייעוץ המשפטי בענייני אלימות במשפחה
<https://naamat.org.il/%d7%9c%d7%a9%d7%9b%d7%95%d7%aa-%d7%9e%d7%a9%d7%a4%d7%98%d7%99%d7%95%d7%aa/>

עמותת רוח נשית, , מקלטים לנשים
<https://www.ruach-nashit.org.il/>

עמותות לקשישים: עמותת על"ם, כן לזקן ועוד
<https://www.igud-halev.org.il/>

